

Motion till riksdagen 2024/25:1518

av Anna-Belle Strömberg och Malin Larsson (båda S)

Övervikt och fetma

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att med skattemässiga incitament främja en mer hälsosam livsstil genom att motverka fetma och övervikt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Övervikt och fetma är problem som eskalerar i samhället, både nationellt och globalt. Vi lever i vad som skulle kunna kallas ett obesitogent leverne. Normalvikten eller normalfördelningen av BMI i befolkningen i åldern 18–65 år har förskjutits mot att snart tangera övervikt.

Närmare 1,5 miljoner svenskar lider i dag av fetma. Över 50 procent av befolkningen över 16 år lider av övervikt. Dessutom ökar övervikten och fetman snabbare i de yngre åldersgrupperna. Detta speciellt i de socioekonomiskt utsatta grupperna. Detta är ett mycket stort samhällsproblem som kommer att bli än större på lite sikt då kurvan fortsatt pekar uppåt vad gäller andelen av befolkningen som har övervikt eller fetma.

Övervikt och fetma är stora riskfaktorer för ohälsa. Det leder till ett ökat lidande för varje enskild individ, speciellt på sikt med en rad sjukdomar kopplade just till övervikt och fetma, exempelvis diabetes typ 2, cancer och hjärt-kärlsjukdomar. Det är sjukdomar som, om de inte behandlas, kan få allvarliga konsekvenser för individen.

Samhällskostnaden sammantaget för fetma bland vuxna beräknades av Folkhälsomyndigheten till 125 miljarder kronor. Därtill kommer kostnaden för barn och ungdomars övervikt och fetma, vilket enligt Folkhälsomyndigheten också kan räknas i flera miljarder.

Det är till stor del påverkbara faktorer som leder till detta. Faktorer som inte är avancerade eller kostsamma. Goda matvanor och tillräckligt med daglig fysisk aktivitet räcker. Det som behöver förändras är levnadsvanor, vilket enligt forskning är en av de svåraste delarna för en människa att förändra.

Naturligtvis skulle ett helt batteri av åtgärder behöva göras, till exempel för att främja en mer fysiskt aktiv livsstil, men också att få befolkningen i stort att välja nyttigare livsmedel. Ett förslag skulle kunna vara att nyckelhålsmärkta nyttiga livsmedel har ett attraktivare pris, vilket skulle göra så att befolkningen skulle välja nyttigare livsmedel ur ett ekonomiskt hänseende, vilket kan vara ett större incitament hos det stora flertalet individer än att aktivt välja hälsosamma livsmedel utifrån innehåll i produkten. Det kan även vara ett gott incitament även för livsmedelsindustrin att tillverka produkter med nyckelhålsmärkning.

Anna-Belle Strömberg (S)

Malin Larsson (S)